

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7

Guidelines for the administration of the guidance of secondary school
Administrators in chainat province according to the sappurisdhamma VII

รสสุคนธ์ ชันกสิกร¹

Rssukon Khankasikorn¹

วินัย ทองมัน², วรกฤต เกื่อนช้าง³

Winai Tongmun², Worrakrit Thuenchang³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7 ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท จำนวน 620 คน ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูป/คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานแนะแนวโดยรวม ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยนาท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบริการสนเทศ ส่วนด้านบริการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ระดับมาก และ 2. แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7 (1) ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้านนักเรียน (2) ด้านบริการสนเทศ ผู้บริหารควรสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากชุมชน (3) ด้านบริการให้การปรึกษา ผู้บริหารควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอย่างเหมาะสม (4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ผู้บริหารควรวิเคราะห์ความเหมาะสมของครูในการมอบหมายภาระงาน (5) ด้านบริการติดตามผล ผู้บริหารควรจัดทำแบบสอบถามแจ้งผู้ปกครองในการประชุมผู้ปกครอง ตามความเหมาะสมกับโอกาส เพื่อติดตามผลการดำเนินงานบริการแนะแนวของโรงเรียน

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารงาน, งานแนะแนว, หลักสัปบุริสธรรม 7

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์ , E-mail : annplemplem@gmail.com

² ประธานที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

Abstract

This research Article has the objectives: 1) to study the condition of guidelines for the administration of the Guidance of secondary school administrators In Chainat province , 2) to propose management guidelines guidelines for the administration of the Guidance of secondary school administrators In Chainat province according to the seven Sappurisadhamma principles. Step 1 is a quantitative research study of the conditions of guidance administration among secondary school administrators in Chainat Province. The sample group used in the research consisted of 620 teachers and administrators of secondary schools in Chainat Province. The tool used in the research was a 5-level estimation questionnaire. Step 2 presents guidelines for the guidance administration of secondary school administrators in Chainat Province according to the seven principles of Sappurisadhamma. The research format is qualitative. The tool used in the research was an interview, interviewing 9 key informants. The research results found that 1) Overall guidance administration situation of secondary school administrators. Chainat Province was at a high level, when considering each aspect it was found that the individual survey service had the highest average level, followed by the information service, while the follow-up service had the lowest average in high level. And 2. Guidelines for the administration of the Guidance of secondary school administrators In Chainat province according to the seven Sappurisadhamma principles found that (1) individual survey services; educational institution administrators should study and understand the causes and effects. that happen to society and the labor market, encourage homeroom teachers to visit students' homes (Dhammaññutā) (2) information services, administrators should create participation in community development, encourage students to learn from the community (Parisaññutā). (3) counseling services, administrators should prepare orders to appoint appropriate student support system committees, guidance teachers, counselor teachers, and school psychology teachers (Attaññutā). (4) personnel placement services, administrators should prepare questionnaires to distribute to parents at parent meetings or school committee meetings as appropriate to the occasion in order to follow up on the performance of the school's guidance services

Keyword: Guidelines for the administration, the guidance of secondary school, the sappurisadhamma VII

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข⁴ ซึ่งจากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ทำให้การดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความสะดวกสบาย ทั้งด้านการคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร และเทคโนโลยี ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้ง่ายทั้งข้อมูลด้านบวกและด้านลบ โดยในบางครั้งผู้เรียนอาจขาดหลักในการคิด พิจารณา หรือขาดทักษะในการคิดตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เรียนและองค์กรมีการปรับตัวเกิดการพัฒนา ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีหน้าที่ ที่จำเป็นในการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ในการบริหารงานแนะแนวเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนให้เกิดการปรับตัว การยอมรับ สร้างศักยภาพใหม่ๆ เพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงที่ทันต่อสถานการณ์ สามารถนำพาผู้เรียนและองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึง กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการงานและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน⁵ งานแนะแนวจัดเป็นงานหลักฝ่ายงานบริหารวิชาการ ที่ส่งผลโดยตรงกับตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า กิจกรรมแนะแนว คือกิจกรรม ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นพึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษาการงานและอาชีพชีวิตและสังคมมีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ⁶

จากรายงานการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาทประจำปีงบประมาณ 2564 ในรายงานส่วนใหญ่มีัก พบปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในหลายเรื่อง เช่น จำนวนนักเรียนที่ออกเรียนกลางคันสูง อาจเกิดจากการขาดการไม่ทราบข้อมูลรายบุคคล ไม่ทราบภูมิหลังของผู้เรียน ขาดการได้รับการให้คำปรึกษาที่ดีในการดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหา ปัญหาจำนวนอัตรานักเรียนที่มีการเรียนต่อต่ำ หรือมีการย้ายสถานที่ในการศึกษาในการเรียนต่อเป็นจำนวนมาก อาจเกิดการขาดการแนะนำ⁷

อย่างไรก็ตามในสภาวะการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ผู้บริหารควรมีแนวทางในการบริหารงาน ด้วยการยึดหลักคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร เป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมให้เกิดการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงาน

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553, หน้า 3.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551), หน้า 20.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาระบบกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร:การศาสนา, 2549), หน้า 24.

⁷ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท, รายงานการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาทประจำปีงบประมาณ 2564, หน้า 7.

มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักธรรมที่ใช้ในการหาแนวทางการบริหารงานแนะแนวนั้น คือ หลักสัปปุริสธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมธรรม 7 ประการ ของสัตว์บุรุษ ที่ทำให้เป็นสัตว์บุรุษ คือ ความเป็นคนดีที่สมบูรณ์ การใช้หลักธรรมในการบริหารจัดการก็ถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาและช่วยเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหาร หลัก สัปปุริสธรรม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในธัมมัญญสูตร ประกอบด้วย หลักธรรม 7 ข้อ คือ 1) ธัมมัญญาตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) 2) อตถัญญาตา (เป็นผู้รู้จักผล) 3) อตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักตน) 4) มัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) 5) กาลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักกาล) 6) ปริสัจญญาตา (เป็นผู้รู้จักบริษัท) 7) ปุคคลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล)⁸ เป็นธรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้บริหาร ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งคาดหวังว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้บริหารให้ตนเองบุคคลอื่น รู้จักเหตุและผล รู้จักเวลาและความเหมาะสม และเข้าใจถึงสภาพเป็นจริง ส่งผลให้มีแนวทางในการบริหารงานแนะแนว ที่จะส่งผลถึงการบุคคล พัฒนาคณะเองได้เต็มศักยภาพ แห่งตนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข รู้จักนำศักยภาพของตนเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม อีกทั้งนี้ยังมีส่วนส่งเสริมให้สถานศึกษามีแนวทางการบริหารงานแนะแนวอย่างมีคุณภาพ

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัย จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนจังหวัดชัยนาทตามธรรมหลักสัปปุริสธรรม 7

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชัยนาท
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Qualitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจาก ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 620 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 234 คน โดยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการจัดกลุ่มแบบสัดส่วน

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธศาสนา 3 รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านด้านการบริหารงานแนะแนว 3 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

⁸ อัง.สวดก. (ไทย) 23/65/143-146.

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการการบริหารงานแนะแนวโดยรวม ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยนาท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบริการสนเทศ ส่วนด้านบริการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7

1) **ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล** แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 พบว่า 1) อัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้าน สนับสนุนให้มีกิจกรรม 2) อุตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะและความสามารถเพื่อให้เราสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) อุตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักตน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียนทำความเข้าใจถึงความต้องการของตนเองและสังคม โดยวิเคราะห์ตนเองว่ามีความสนใจในอาชีพใด 4) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง 5) ปริสสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรวิเคราะห์แนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคต จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับผู้เรียน

2) **ด้านบริการสนเทศ** แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ด้านบริการสนเทศ พบว่า 1) อัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการศึกษานอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนได้โดยตรง 2) อุตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล ผู้บริหารควรเลือกใช้แนวทางการจัดการศึกษานอกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ประชุมชี้แจงครูผู้สอนวิชาแนะแนวให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน 3) มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณ ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 4) ปริสสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจแหล่งเรียนรู้จากชุมชน 5) ปุคคัลัญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล ควรเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์หรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ ควรเลือกวิทยากรที่เป็นผู้รู้จักชุมชนโดยละเอียด

3) **ด้านบริการให้การปรึกษา** แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ด้านบริการให้การปรึกษา พบว่า 1) อัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม/โครงการชัดเจน 2) อุตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักตน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการระบุดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่งตั้งครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูจิตวิทยาโรงเรียน 3) มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนแก่ครูอย่างเหมาะสมและเพียงพอ 4) ปุคคัลัญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์และประเมินตนเองเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการสื่อสารกับนักเรียน 5) ปริสสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรส่งเสริมให้การส่งต่อนักเรียนให้แก่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการกรณีที่นักเรียนมีปัญหาที่ซับซ้อนเกินไป 6) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล จัดสรรเวลาอย่างเหมาะสมในการให้คำปรึกษาและส่งต่อ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน

4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ควรจัดกิจกรรมเชิงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบ 1) อุตัญญตา เป็นผู้รู้จักผล จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำ ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง 2) ธัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ จัดกิจกรรมที่เน้นการสร้าง ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม 3) ปุคคลัญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล สืบเสาะหาความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาต่อยอด วิเคราะห์บุคลิกภาพและความเหมาะสมของครูในการมอบหมายภาระงาน 4) มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณ สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม 5) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล กำหนดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจัดทำปฏิทินการแนะแนว

5) ด้านบริการติดตามผล แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ด้านบริการติดตามผล พบว่า 1) ธัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ กำหนดวัตถุประสงค์ของการสำรวจความคิดเห็น 2) อุตัญญตา เป็นผู้รู้จักผล กำหนดขอบเขตและเป้าหมายของการสำรวจความคิดเห็น 3) ปุคคลัญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล จัดให้มีการตอบแบบสอบถามเนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น ประชุมผู้ปกครอง 4) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล จัดทำแบบสอบถามแจกผู้ปกครองในการประชุมผู้ปกครอง หรือการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ตามความเหมาะสมกับโอกาส

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท

สภาพการการบริหารงานแนะแนวโดยรวม ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยนาท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบริการสนทนา ส่วนด้านบริการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้สนับสนุนและส่งเสริมงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิสัย ทุมแต้ม⁹** ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนอำเภอ ท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7

1) ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ด้านบริการสำรวจเป็นรายบุคคล ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 พบว่า 1) ธัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้าน สนับสนุนให้มีกิจกรรม 2) อุตัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล

⁹ วิสัย ทุมแต้ม, “ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552), หน้าบทคัดย่อ.

ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะและความสามารถ เพื่อให้เราสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) อัตถัญญตา เป็นผู้รู้จักตน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียนทำความเข้าใจถึงความต้องการของตนเองและสังคม โดยวิเคราะห์ตนเองว่ามีความสนใจในอาชีพใด 4) กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาล ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง 5) ปริสัญญุตตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรวิเคราะห์แนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคต จัดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักสี่ปฐิธธรรม 7 มาบูรณาการร่วมกับการบริการสำรวจเป็นรายบุคคล จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความถนัดของผู้เรียนส่วนบุคคลที่สอดคล้องกับปริมาณตลาดแรงงานในปัจจุบัน ตลอดจนใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนวิเคราะห์ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับ ซี (See)¹⁰ ได้ศึกษาโดยการสำรวจการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนครูแนะแนวและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับบทบาทแท้จริงของครูแนะแนวและความสำคัญของบทบาทของครูแนะแนวที่จะทำให้ความต้องการของนักเรียนประสบความสำเร็จผลการศึกษา พบว่า 1) 80% ของผู้อำนวยการโรงเรียนไม่มีความตระหนักถึงการบริการแนะแนวในสังคมและ 100% ของผู้อำนวยการโรงเรียนบอกตรงกันว่าไม่มีผู้รับผิดชอบงานแนะแนวหรือครูแนะแนวที่ทำประโยชน์ต่องานแนะแนวได้ในโรงเรียนของแต่ละคน ซึ่งชี้ให้เห็นว่างานแนะแนวในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ขาดหายไปในระบบการศึกษาของรัฐ และสอดคล้องกับ Daud และ Bond¹¹ ได้ทำการศึกษา คุณค่าทางวัฒนธรรมและทัศนคติที่มีต่อการให้คำแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมในประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และบทบาทของระบบภายในโรงเรียนในด้านของการให้คำแนะนำและการบริการให้คำปรึกษา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเข้าใจการให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

2) ด้านบริการสนเทศ

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสี่ปฐิธธรรม 7 ด้านบริการสนเทศ พบว่า 1) ธัมมัญญุตตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการศึกษานอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนได้โดยตรง 2) อัตถัญญตา เป็นผู้รู้จักผล ผู้บริหารควรเลือกใช้แนวทางการจัดการศึกษานอกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ประชุมชี้แจงครูผู้สอนวิชาแนะแนวให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน 3) มัตถัญญุตตา เป็นผู้รู้จักประมาณ ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 4) ปริสัญญุตตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจแหล่งเรียนรู้จากชุมชน 5) ปุคคัลัญญุตตา เป็นผู้รู้จักบุคคล ควรเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์หรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ ควรเลือกวิทยากรที่เป็นผู้รู้จักชุมชนโดยละเอียด ทั้งนี้สืบเนื่องจากการบริหารงานแนะแนวด้านบริการสารสนเทศควรมีการดำเนินการตามหลักธรรมที่เหมาะสม ใช้สารสนเทศที่มี

¹⁰ See อ่างถึงโน วราภรณ์ แสงจันท, “สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ” *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2558), หน้า 66-67.

¹¹ Daud, Nurul Ain Mohd and Tim Bond. “Cultural Values and Attitudes Towards Guidance and Counseling Services in One Secondary Schools in Malaysia : The Role of a School Cultural System,” (British Journal of Guidance & Counseling), pp.544-558.

บัณฑิตศึกษาปริวรรตน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

ความถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นจริง เหมาะสมกับวัยของนักเรียนที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศนั้นได้ นับเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างมีเป้าหมาย สอดคล้องกับ สัญญา อาจจจอหอ¹² ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินแนะแนวนักเรียนนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียน รายบุคคลอย่างเป็นระบบ 2) การบริการสารสนเทศ ด้านการศึกษาแก่นักเรียน 3) การให้คำปรึกษา รายกลุ่มและรายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนว ด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับ สถานศึกษาอื่น 8) การติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา แนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มี 8 ด้าน คือ 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล อย่างเป็นระบบ 2) การบริการสารสนเทศด้านการศึกษาแก่นักเรียน 3) การให้คำปรึกษา รายกลุ่มและ รายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตาม และประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) การติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

3) ด้านบริการให้การปรึกษา

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7 ด้านบริการให้การปรึกษา พบว่า 1) อัมมัญญตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ผู้บริหารควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม/โครงการชัดเจน 2) อัตตัญญตา เป็นผู้รู้จักตน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่งตั้งครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูจิตวิทยาโรงเรียน 3) มัตตัญญตา เป็นผู้รู้จักประมาณจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนแก่ครูอย่างเหมาะสมและเพียงพอ 4) ปุคคลัญญตา เป็นผู้รู้จักบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์และประเมินตนเองเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการสื่อสารกับนักเรียน 5) ปริสัญญตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ควรส่งเสริมให้การส่งต่อนักเรียนให้แก่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาที่ซับซ้อนเกินไป 6) กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาล จัดสรรเวลาอย่างเหมาะสมในการให้คำปรึกษาและส่งต่อ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก การให้บริการเกี่ยวกับการให้คำปรึกษานั้นผู้บริหารควรเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับการเป็นผู้ให้คำปรึกษานักเรียน มีจรรยาบรรณและมีคุณธรรมในการให้บริการ โดยการบริการให้การปรึกษานั้นควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและ

¹² สัญญา อาจจจอหอ, “การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559), หน้าบทคัดย่อ.

บัณฑิตศึกษาปริวรรตน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

เหมาะสม สอดคล้องกับ พิชิต จินดาศรี¹³ ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประสิทธิภาพงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว ด้านบริการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก

4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ควรจัดกิจกรรมเชิงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบ 1) อุตัญญตา เป็นผู้รู้จักผล จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำ ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง 2) ฌมมัญญตา เป็นผู้รู้จักเหตุ จัดกิจกรรมที่เน้นการสร้าง ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม 3) ปุคคัลัญญตา เป็นผู้รู้จักบุคคล สืบเสาะหาความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาต่อยอด วิเคราะห์บุคลิกภาพและความเหมาะสมของครูในการมอบหมายภาระงาน 4) มัตตัญญตา เป็นผู้รู้จักประมาณ สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม 5) กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาล กำหนดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจัดทำปฏิทินการแนะแนว ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการบริการจัดวางตัวบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารควรใช้หลักของการเข้าใจเหตุและผลในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวอย่างเหมาะสม และเป็นบุคคลที่สามารถดำเนินการแนะแนวของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิชิต จินดาศรี¹⁴ ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการบริหารงานแนะแนวครูและบรรยากาศโรงเรียนกับประสิทธิผลงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ด้านบริการติดตามผล

แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 ด้านบริการติดตามผล พบว่า 1) ฌมมัญญตา เป็นผู้รู้จักเหตุ กำหนดวัตถุประสงค์ของการสำรวจความคิดเห็น 2) อุตัญญตา เป็นผู้รู้จักผล กำหนดขอบเขตและเป้าหมายของการสำรวจความคิดเห็น 3) ปุคคัลัญญตา เป็นผู้รู้จักบุคคล จัดให้มีการตอบแบบสอบถามเนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น ประชุมผู้ปกครอง 4) กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาล จัดทำแบบสอบถามแจกผู้ปกครองในการประชุมผู้ปกครองหรือการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ตามความเหมาะสมกับโอกาส ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากการดำเนินงานแนะแนว จำเป็นต้องได้รับการติดตามผล เพื่อชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของงานแนะแนวในสถานศึกษา และการวางแผนการดำเนินงานของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัว

¹³ พิชิต จินดาศรี, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), หน้าบทคัดย่อ.

¹⁴ พิชิต จินดาศรี, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), หน้าบทคัดย่อ.

ผู้เรียน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในการติดตามผลการให้บริการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสัญญา อาจจจอหอ¹⁵ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัด การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรมีการการติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ดังแผนภาพนี้

จากภาพแสดงสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ทั้ง 5 ด้าน โดย 1) ด้านบริการสำรวจเป็นราย ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและตลาดแรงงาน สนับสนุนให้มีการจัดค่ายส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนของตนเองมากขึ้น 2) ด้านบริการแนะแนว ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการศึกษานอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนได้โดยตรง 3) ด้านบริการให้การปรึกษา จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่งตั้งครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูจิตวิทยาโรงเรียน คว

¹⁵ สัญญา อาจจจอหอ, “การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559), หน้าบทคัดย่อ.

บัณฑิตศึกษาปริวรรตน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

ศึกษาผลกระทบที่นักเรียนได้รับในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาเพื่อที่จะได้นำปัญหามาให้คำปรึกษาและแก้ไข
ปัญหาให้นักเรียน 4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นผู้รู้จักบุคคล สืบเสาะหาความสามารถเฉพาะตัวของ
นักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาต่อยอด วิเคราะห์บุคลิกภาพและความเหมาะสมของครูในการมอบหมายภาระ
งาน ควรสนับสนุนให้มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน 5)
ด้านบริการติดตามผล เป็นผู้รู้จักกาล จัดทำแบบสอบถามแจกผู้ปกครองในการประชุมผู้ปกครอง หรือการ
ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ตามความเหมาะสมกับโอกาส

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการกำกับ ติดตาม การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาจากหน่วยงานต้น
สังกัดอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรจัดสรรงบประมาณ ในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานแนะแนว
- 3) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว หรือบุคลากรที่
มีคุณวุฒิด้านการแนะแนวประจำสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

- 1) เนื่องจากพบว่า งานแนะแนวด้านบริการติดตามผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ควรส่งเสริมให้
มีคณะติดตามผลการแนะแนวในระดับสถานศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ
- 2) ควรจัดกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรด้านการแนะแนวให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศที่
เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการแนะแนว
- 3) ควรจัดทำสารสนเทศหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยการบริหารงานแนะแนวที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
- 2) ควรศึกษาการบริหารงานแนะแนวสู่ความเป็นเลิศในระดับจังหวัดหรือภูมิภาค
- 3) ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานแนะแนวกับผลการพัฒนาทักษะชีวิตของ
นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สภาการศึกษา, 2553.
- _____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. การปฏิรูประบบบริหาร การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: การศาสนา, 2549.
- พิชิต จินดาศรี. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- วิไล ทুমแต่้ม. “ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม”. **วิทยานิพนธ์ ศรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, 2552.
- สัญญา อัจจจอหอ. “การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. **รายงานการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาทประจำปีงบประมาณ**. อุทัยธานี: กลุ่มอำนวยการ, 2564.
- See อ้างถึงใน วราภรณ์ แสงจันท. “สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ”, **วิทยานิพนธ์หลักสูตรศรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา**. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. 2558.
- Daud, Nurul Ain Mohd and Tim Bond. “Cultural Values and Attitudes Towards Guidance and Counseling Services in One Secondary Schools in Malaysia : **The Role of a School Cultural System**.” (British Journal of Guidance & Counseling).